

ที่ สค ๐๐๑๗.๒/ว ๗๓

ถึง ส่วนราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และอำเภอทุกอำเภอ

ด้วยกระทรวงมหาดไทย ได้จัดปาฐกถาพิเศษโครงการ “น้อมรำลึกใต้ร่มพระบารมี ๗๐ ปี ปวงประชาเป็นสุข” ในหัวข้อ “ตามรอยพระยุคลบาทพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช” บรรยายโดย ดร.ปราโมทย์ ไม้กลัด (อดีตอธิบดีกรมชลประทานและกรรมการมูลนิธิชัยพัฒนา) เพื่อน้อมนำ พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาเป็นแนวทางการปฏิบัติราชการและการดำรงชีวิต ซึ่งจากการการบรรยายมีเนื้อหาสำคัญตามรอยพระยุคลบาทเรื่องการ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติ

ในการนี้ จึงขอให้หน่วยงานนำเนื้อหาสำคัญของพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสตามข้างต้น มาบรรจุเป็นองค์ความรู้ไว้ในหลักสูตรการอบรม/สัมมนาของหน่วยงาน หรือเชิญ ดร.ปราโมทย์ ไม้กลัด ผู้ทรงคุณวุฒิไปบรรยายให้ความรู้ความเข้าใจตามแนวทางที่ถูกต้อง ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ <http://www.samutsakhon.go.th> หัวข้อ หนังสือเวียน/ประกาศ/ประชาสัมพันธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ สำหรับอำเภอขอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ดำเนินการด้วย

สำนักงานจังหวัด

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด

โทร./โทรสาร. ๐ ๓๔๔๒ ๕๐๗๕, ๐ ๓๔๔๒ ๕๐๗๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : strategy.skn@gmail.com

สรุปการบรรยายปาฐกถาพิเศษ โครงการ “น้อมรำลึกใต้ร่มพระบารมี ๗๐ ปี ปวงประชาเป็นสุข”

หัวข้อตามรอยพระยุคลบาทพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

โดย : ดร.ปราโมทย์ ไม้กลัด (อดีตอธิบดีกรมชลประทานและกรรมการมูลนิธิชัยพัฒนา)

ณ ห้องประชุมสมอง ชั้น ๕ อาคารดำรงราชานุภาพ กระทรวงมหาดไทย

๑. ตามรอยพระยุคลบาทตามพระปฐมบรมราชโองการ...พระราชปณิธานการทรงงาน “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” พระปฐมบรมราชโองการนี้ หมายความว่า พระราชปณิธานสู่การทรงงานอันยิ่งใหญ่สะท้อนถึงพระราชหฤทัยที่ทรงผูกพันกับพสกนิกรอย่างลึกซึ้ง ทรงประกาศว่า จะทรงปกครอง ปกป้อง ทำงานและดูแลประชาชน โดยใช้ “ธรรม” เป็นหลัก ยึดความจริง ความดี ความถูกต้องสิ่งที่ดีงามเพื่อประโยชน์และความสุขของประชาชน

๒. ตามรอยพระยุคลบาททำงานดูแลประชาชน โดยยึดหลักราชธรรม – ทศพิธราชธรรม ได้แก่ การให้ การรักษาศีล การสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม ความซื่อตรงต่อตนเองหรือผู้อื่น ความอ่อนโยนกับผู้คน การข่มกิเลสกำจัดความชั่ว การระงับความโกรธ การไม่เบียดเบียนผู้อื่น การอดทน ต่อความยากลำบาก และการปฏิบัติตนไม่ให้ผิดจากการที่ถูกต้องโดยมีจิตใจที่แน่วแน่ตั้งมั่น อยู่ในความถูกต้อง เป็นต้น

๓. ตามรอยพระยุคลบาทการพัฒนาตามแนวพระราชดำริทรงกำหนดการพัฒนา เพื่อให้เกิดความมั่นคงและเจริญก้าวหน้า ตลอดจนการแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้บรรเทาหรือหมดไป แบ่งเป็น 2 ด้าน คือการพัฒนาด้านวัตถุและกิจกรรม (รูปธรรม) และการพัฒนาด้านจิตใจ และศีลธรรมจรรยา (นามธรรม) การพัฒนาทั้งสองด้านต้องเกื้อหนุนอาศัยซึ่งกันและกัน

๔. ตามรอยพระยุคลบาทตามหลักและวิธีการทรงงานด้วยหลักวิทยาศาสตร์ และศิลปศาสตร์ควบคู่กัน โดยมีการศึกษาวิเคราะห์จนได้คำตอบแต่ละด้านเสมอ ทำให้ได้รู้สภาพปัญหา รู้สาเหตุของปัญหา รู้เป้าหมายของการแก้ปัญหา รู้วิธีการแก้ปัญหา แล้วจึงดำเนินการตามแผนต่อไป

๕. ตามรอยพระยุคลบาท “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” หลักปฏิบัติในการบริหารและทรงงาน ดังนี้

๕.๑ หลักปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ใช้ในการบริหารและทรงงานแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนมาโดยตลอด ซึ่งมีพระราชดำรัสพระราชทานให้เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายยึดเป็นหลักในการบริหารและแก้ปัญหาวิกฤตต่าง ๆ โดยต้องเข้าใจ และเข้าถึง ในปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องให้ถ่องแท้เสมอมิใช่มุ่งเน้นที่วิธีการแก้ปัญหา (พัฒนา) แต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งผู้เกี่ยวข้องควรน้อมนำปรัชญา “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” อันลึกซึ้ง มาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมให้ครบถ้วน

๕.๒ ตามรอยพระยุคลบาทเกี่ยวกับเรื่องการ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” หลักปฏิบัติในการบริหารและทรงงาน ดังนี้

ขั้นที่หนึ่งคือ เข้าใจ ต้องรู้ถึงเรื่องราวของปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ทำให้เกิดปัญหาอย่างกระจ่างในทุกด้านทุกประเด็น วัฒนธรรมประเพณี ประวัติศาสตร์และความเชื่อของท้องถิ่น สภาพทางภูมิศาสตร์ และภูมิประเทศ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และอื่น ๆ

ขั้นที่สองคือ เข้าถึง การสร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง วิเคราะห์ให้เข้าถึงรายละเอียด ในทุกด้านทุกประเด็น เพื่อจะได้รู้ซึ่งถึงชีวิต จิตใจ และความต้องการในการแก้ปัญหา การแก้ปัญหาทุกขั้นตอน ที่ชุมชนมีความเห็นพ้อง หากดำเนินการแบบเข้าถึงอย่างจริงจังจะเกิดประโยชน์ในการขับเคลื่อนการพัฒนา สามารถกำหนดรูปแบบ และแผนการดำเนินงานได้อย่างสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง สภาพปัญหา และสังคม

ขั้นสุดท้ายคือ พัฒนา การดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม เพื่อเสริมสร้างทำให้เจริญ หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขไปในทางที่ดีขึ้น ด้วยมาตรการที่ถูกต้องตามหลักวิชาและจะใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม อย่างไร เพื่อให้ผลของการพัฒนาที่ทำนั้นเกิดประโยชน์สูงสุด ทุกคนในชุมชนสามารถดำเนินชีวิต ได้อย่างมีความสุข

๖. การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ทรงยึด “คน” เป็นที่ตั้งและเป้าหมาย ทรงให้ความสำคัญต่อการใช้หลักวิชาการ วิจัย การศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบและพัฒนาคน โดยเริ่มแรกจะทรงสร้าง ความรู้ความเข้าใจกับคนในพื้นที่ ต่อหลักการและประโยชน์ในการพัฒนาที่ทรงดำริ รวมทั้งทรงสอนข้าราชการ ให้ยึดหลัก เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา คือให้สร้างความรู้ความเข้าใจถึงสภาพภูมิสังคมของคนในพื้นที่ว่า มีปัญหา อะไรและมีความต้องการอะไร โดยจะต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาจาก “การพึ่งตนเอง” ให้ได้เสียก่อน

๗. ตามรอยพระยุคลบาทปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญา ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชน ในทุกระดับตั้งแต่ระดับบุคคลครอบครัว ชุมชน หน่วยงาน จนถึงระดับรัฐทั้งด้านเศรษฐกิจ และที่ไม่เกี่ยวกับ เศรษฐกิจก็สามารถประยุกต์ใช้ได้ ต้องดำเนินไปตามแนวทางสายกลางยึดหลัก “ความพอเพียง” หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมทั้งต้องมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี และต้องอาศัยความรู้ความรอบคอบ และความระมัดระวังในการนำวิชาการต่าง ๆ มาวางแผนและดำเนินการให้เหมาะสมกับเรื่องนั้น ๆ พร้อมกันนี้ ก็ต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของผู้คน ให้มีความสำนึกในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต ชยันและอดทน ประกอบด้วยเหล่านี้ เป็นสาระสำคัญหรือแก่นของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่คนไทยทั้งหลายสมควรเข้าใจ และตระหนักถึงพร้อมทั้งสร้าง “ศรัทธา” ให้เกิดกับตัวตนอย่างแท้จริง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาไม่ไช่สูตรสำเร็จ ซึ่งเป็นหลักที่เราสามารถนำไปใช้ ในการบริหารจัดการ หรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดความเหมาะสมและเกิดประโยชน์ จึงต้องใช้ วิจารณ์ญาณในการนำไปใช้ด้วยตัวเอง สิ่งที่สำคัญ คือ การปรับใช้ให้พอเหมาะอย่างเป็นเหตุเป็นผลกับกิจกรรม หรือวัฒนธรรมของสังคมแต่ละแห่งด้วยความไม่ประมาท การปฏิบัติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เราควรจะต้อง ยึดหลักการ โดยเริ่มต้นด้วยการศึกษาแก้ปัญหาที่สาเหตุอย่างมีการวิเคราะห์ค้นหาวิธีการแก้ปัญหา ตามแนวทางสายกลาง โดยยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และต้องมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี การปฏิบัติ ต้องอาศัยความรู้ สติปัญญาและความรอบคอบของการปฏิบัติในทุกขั้นตอน ซึ่งจะต้องมีความสำนึก ในจริยธรรมคุณธรรมที่ดี